BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 117 Marți 2 Mai 1939
8 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Spiritul de continuitate

Cu prilejul instalării nouei Comisii interimare la conducerea Camerei de comerț din Capitală, în afară de indemnurile d-lui ministru Bujoi, cu privire la datoriile elementului românesc ce vrea să câștige timpul și locul pierdute pe câmpul muncii, e de relevat ideea „spiritului de continuitate" care a predominat în cuvântările foștilor și viitorilor dirguitori ai acestei importante instituțiuni.

Noi am scos în dese rânduri în evidență greșala ce s'a repetat în mai toate ramurile administrației de stat, cu prilejul schimbărilor de persoane. Un program alcătuit, studiat, pus în aplicare, era părăsit odată cu plecarea conducătorilor, pentru ca noui veniți să înceapă alcătuirea, studierea și aplicarea altui program bazat pe legiferări complet inovatoare. Și sistemul continua mereu, fără să se aștepte roadele unui program, modificându-se doar erorile pe care experiența practică le-ar fi dovedit nepotrivite vremurilor ori situației dela noi. Nesocotind elementul uman cu o mentalitate mereu aceiaș, făuritorii legilor și regulamentelor erau preocupați aproape esclusiv de principii închise în reci articole și paragrafe.

In cuvântările rostite cu prilejul solemnității dela Camera de comerț s'a insistat în deosebi asupra necesității spiritului de continuitate, în lucrările începute, indiferent de persoanele care prezidează aplicarea legilor și regulamentelor privitoare la comerț și industrie.

Măsuri importante în legătură cu producția și circulația mărfurilor, cu organizarea vieții de breaslă, cele referitoare la ridicarea nivelului moral al comerțului și industriei, colaborarea Camerei de comerț la întocmirea legilor cu caracter economic și social, colaborarea cu străinătatea și alte multe probleme își au rodirea lor folositoare, numai dacă ele sunt continuate cu persistență, cu dârzenie, pe acel drum al durabilității care esclude haosul legislativ și contrazicerile ce încurcă atât de mult bunul mers al treburilor publice.

Vremelnicii conducători ai oricărei ramuri din administrația publică trebue să aibă în vedere, așa cum în mod atât de civilizat au spus-o fostul și actualul președinte al Camerei de comerț, că pe spiritul de continuitate se bazează orice propășire temeinică, și mai ales într'o ramură atât de importantă cum este aceea a comerțului și industriei.

In primul rând Camera de comerț trebue să aibă ca preocupare predominantă pregătirea și susținerea elementului românesc în toate ramurile comerciale și industriale, pentrucă numai astfel, cum a precizat și d. ministru al economiei naționale, autohtonii vor putea să-și recâștige locurile ce li se cuvin în munca și în activitatea menită să redea țării propășirea pe care o merită și pe care o așteptăm cu toții.

„SÂRBA" executată de normaliste și normaliști din P.-Neamț

A. A. CHEVALLIER Piatra-N.

SĂRBĂTOAREA MUNCII

E sărbătoarea muncii... Pe văi și pe ogoare
Nădejdi înfiorate renasc în orice floare...
Superbi, în feeria luminii și-a culorii
Potire lungi de flăcări întind spre cer, bujorii...

E sărbătoarea muncii... Pe văi și pe coline
Se 'nalță simfonia de zumzet viu de-albine;
Și 'n adâncimi, pământul cu tainice izvoare
Își plămădește forța și pâinea viitoare...

Tot sufletul se umple de bucuria vieții...
Pădurea își resfiră prin ramuri, cântăreții...
Din luncile umbrite de salcia bătrână
Răsare tinerețea cu ramuri verzi în mână!

Durerile trecute uitate sunt o clipă,
Iar sufletul de-avalma cu-a florilor risipă
Trăiește-o viață nouă de visuri și extaze...
Și plouă flor ide aur din ramuri largi de raze!

MIRCEA DEM. RADULESCU

1 MAI

de GR. TRANCU-IAȘI

Sărbătoarea muncii și a primăverii coincide anul acesta cu un moment în care sufletele tuturor oamenilor se îndreaptă către suprema speranță, nădejdea de pace!

Intâi Mai, la început, în tradiția națională, era numai sărbătoarea primăverii, a devenit apoi simbolul luptei pentru revendicări a clasei muncitorești. Având o semnificație de combativitate era firesc ca ea să întâmpine rezistența organelor însărcinate cu menținerea ordinei în stat.

Destinul zilei de 1 Mai e mai mult decât interesant. Țări situate în poziții diametrale opuse din punct de vedere al concepților care stau la baza organizațiilor de stat și-au însușit-o.

Aceiași zi e sărbătoarea națională a Moscovii Cominternului și a Berlinului, centrul anti-cominternului. Cu acest prilej trebuie să se solidarizeze popoarele în jurul lozincelor care le animă.

La noi în țară ziua de 1 Mai a fost însușită de oficialitate după crearea ministerului muncii încă dela 1920.

Mi-a fost mie dat să am cinstea de a invita pe M. S. Regele Ferdinand în mijlocul muncitorilor în ziua de 1 Mai 1926 cu ocazia inaugurării Casei medicale „Regina Maria".. Am spus următoarele muncitorimei adunate acolo:

„In această zi de sărbătoare a Muncii, când natura însăși prin primenirea ei dă garanția existenței eterne, așa după cum

(Continuare in pag. 2-a)

PUNCTUL 18

de I. LUGOSIANU

Cuvântarea d-lui Hitler în fața Reichstagului este o adevărată enciclopedie a politicii externe germane de astăzi. In prima parte a discursului său, Fuehrerul examinează raporturile Reichului cu majoritatea Statelor europene; în partea finală a cuvântării, răspunsul, plin de ironie și sarcasm, pe care-l dă mesagiului Președintelui Roosevelt, în 21 de puncte, nu se adresează numai „Casei Albe" din Washington, ci lumii întregi și formulează principiile de bază ale politicii externe germane, făcând totdeodată propuneri sau sugestii, dintre care unele interesează de aproape Europa răsăriteană. Apelul Președintelui Statelor-Unite către d-nii Hitler și Mussolini a fost inspirat în deosebi de ideia că independența a diferite State din Europa sau din alte continente ar fi amenințată de Reich sau de Italia. In acest scop d. Roosevelt întreba pe cei doi conducători, de regimuri totalitare, dacă sunt dispuși să dea asigurări liniștitoare pentru acele State și indica modalitățile de realizare ale unei asemenea politici.

Fuehrerul refuză mediația Statelor-Unite, respinge inițiativa Președintelui american privitoare la o conferință internațională și polemizează cu autorul mesajului asupra tuturor chestiunilor examinate sau propunerilor făcute de d. Roosevelt.

Intr'o singură privință răspunsul d-lui Hitler este afirmativ. In punctul 18 al replicei sale către Președintele Statelor Unite, după ce arată că o mare parte din Statele vizate de d. Roosevelt în apelul său, au răspuns negativ la chestionarul german, prin care erau întrebate, dacă se consideră amenințate, d. Hitler declară că este gata să dea fiecăruia din aceste State, individual, asigurări de felul celor dorite de d. Roosevelt, cu condiția reciprocității.

Făcută, în momentul când Germania a denunțat singurul pact de neagresiune, pe care-l avea în Europa răsăriteană, această declarație apare deosebit de interesantă. Ar fi de sigur prematur să examinăm posibilitățile politice de înfăptuire ale unei asemenea propuneri. Câteva precizări de ordin juridic pot fi însă folositoare.

Germania refuză orice negociere colectivă și orice acord colectiv. Nu admite ideia unei conferințe, în care Statele mijlocii sau mici ar putea fi influențate, protejate sau manevrate de Marile Puteri sau care ar putea avea drept rezultat alcătuirea unui sistem de siguranță mutuală, care ar pune în practică formula „toți pentru unul și unul pentru toți". O asemenea concepție este primată pentru diplomația germană, care nu crede în pacea colectivă, socotește că conflictele pot fi localizate și nu admite decât acordurile bilaterale de la Stat la Stat, după modelul celui realizat în 26 Ianuarie 1934 cu Polonia sau în 6 Decembrie 1938 cu Franța.

Diplomația germană este însă gata — potrivit declarațiilor Fuehrerului — să dea asigurări Statelor, care s'ar considera amenințate de Germania. Criteriul situației de stat amenințat nu poate însă fi stabilit de Germania, care declară că nu amenință pe nimeni și este dispusă a da asigurări în acest sens. Aprecierea faptului, dacă un Stat este amenințat sau nu, este deci lăsată la latitudinea țărilor respective, care ar trebui să declare Reichului însuși că se simt amenințate de el și că doresc asigurări în sensul contrar. In această situație, asigurările ar fi deci date Statului care le-ar cere. Consimțământul german ar fi obținut dinainte cu singura condiție ca Statul, care se considera amenințat să dea la rândul său asigurări asemănătoare Germaniei, pentru un termen, a cărui durată ar fi stabilită prin negocierile părților.

Reciprocitatea cerută de Germania nu se referă însă la asistență, care implică amenințarea din partea unui al treilea Stat. Obiectul acordurilor sugerate de d. Hitler este numai neagresiunea reciprocă făgăduită de cele două părți contractante. Cum este evident că neagresiunea se aplică la ființa de astăzi a Statelor interesate, asigurările obținute prin astfel de negocieri ar acoperi statu-quo actual al țărilor semnatare. Toate Statele fără deosebire ar putea primi sau da în principiu astfel de asigurări de neagresiune. Declarația d-lui Hitler nu exclude pe niment.

Ca în toate acordurile internaționale bilaterale obligațiile de neagresiune de acest fel nu prevăd evident nici o sancțiune în eventualitatea neexecutării. Singura sancțiune posibilă este denunțarea acordului.

Iată schițat pe scurt, din punct de vedere juridic, sistemul propus de Fuehrer că răspuns la propunerile d-lui Roosevelt. In sfera abstractă a dreptului, perspectivele unor asemenea acorduri ar apărea seducătoare. Politica internațională de azi a depășit însă de mult faza raporturilor juridice dintre State.

Transpuse pe planul politic, asigurările, la care se referă punctul 18 din discursul d-lui Hitler, sunt mai anevoiase de realizat. Pe planul internațional ele apar ca o încercare de a zădărnici sistemul de rezistență colectivă, pe care se străduesc să-l organizeze astăzi Franța și Marea Britanie, prin garanții unilaterale sau prin obligații de asistență mutuală. Viitorul apropiat ne va arăta dacă obiectivul politic al punctului 18 nu este de a crea zone de neutri, menite să ușureze localizarea conflictelor, potrivit doctrinei internaționale statornice a diplomației național-socialiste.

In această servietă este bugetul Marii Britanii!

Sir John Simon, ministrul de finanțe al Angliei, precizând: „Bugetul britanic pe 1939—40 însumează o sumă egală cu 235 miliarde franci francezi, din cari 112 miliarde fr. fr. sunt destinate apărării Imperiului

—xX⊙●⊙Xx—

FILME

Trăsura colonelului înaintează printre gropi și movile, în inspecția liniilor de concentrați.

Soldatul de pe capră își cunoaște bine caii și e sigur de ei, iar în anatomia vehiculului este atât de tare, încât nici o roată nu scârțâie, nici o pană nu se îvește.

Când urcă, el se ridică și se îndoaie ca jocheii, învârtește biciul și strigă subțire-dulce:

— Di-i-i Negusule!

Comandantul regimentului surâde și risipește nedumerirea ofițerului de rezervă dela stânga lui.

— Grigore le schimbă numele în raport cu actualitățile. Pe calul cel negru l-a botezat așa pe vremea războiului din Abisinia.

Mai încolo, simțind că roibul primit de curând are nevoie de îndemn la un viraj strâmt, vizitiul îl gâdilă cu vârful biciului și-i zice camaraderește:

— Di-i-i Zogule! DON JOSE

—xX⊙●⊙Xx—

Muzica românească la postul de radio Londra

Londra, 29 (Rador). — *Postul de radiodifuziune Londra va transmite în ziua de 10 Mai 1939, dela ora 22,15 până la ora 23, un program de muzică românească.*

Orchestra „British Broadcasting Company", dirijată de d. Clarence Raybould și având ca solistă pe d-ra Phillis Sellick, cunoscuta virtuoză a pianofortelui, va executa Rapsodia nr. 1 de Enescu și concertul pentru piano și orchestră „Pe crestele Carpaților" de Stan Golestan.

30 DE ANI DELA MOARTEA LUI MARION

Azi, ziua muncii, a străduinților omului spre mai bine, se împlinesc 30 de ani dela moartea neuitatului nostru coleg Marion, care, ani de-a rândul, a îmbogățit coloanele acestui ziar cu darurile bogatului său talent.

Dumitru Marinescu-Marion, născut în București, la 27 Mai 1860, și-a făcut studiile în urcelor, pe care le-a privit sub un colorit humoristic deși, în fond, el își iubia soacra ca pe o mamă adevărată?

Nu trebue să uităm nici paginile de frumoasă literatură, pe care săptămânal le publica în *„Universul Literar"*, cum și glumele minunate din *„Veselia"*.

D. MARION

bea sa natală, iar în ziaristică a intrat la vârsta de 19 ani.

A colaborat la multe ziare, dar la *„Universul"* a muncit 30 de ani, scriind zilnic sub pseudonimele *Nicodem, Orion, D. Drosse, Baba-Visa, Moș Glumici, Marion* și *Dumitru Câmpulungeanu.*

A scris și câteva piese de teatru, unele jucate la București, Galați, Brăila, Craiova, etc.

Cine, dintre vechii cititori ai ziarului nostru, nu-și mai aduce aminte de coloana cotidiană a poeziei vesele, închinate soa-

Marion a fost un ziarist din pleiada celor mai buni, a înaintașilor noștri, a celor cari au avut de suferit grele încercări, lipsuri și mai grele, dar pe cari niciodată nu i-a părăsit tinerețea sufletului și primăvara spiritului lor.

Ei au pregătit, cu modestie și răbdare, terenul ziariștilor de azi, ei, cari au strălucit prin libertatea gândirii și prin curățiа sufletului lor.

Din generația scriitorilor de vază, contemporani cu Nicolae și Ionicu Caragiale, cu Barbu Delavrancea, Al. Vlahuță, cu marele nostru Eminescu, Dumitru Marinescu — Marion a fost la înălțimea idealismului și modestiei — rar întâlnită astăzi — a visătorilor din vremea lui.

Comemorarea neuitatului Marion s'a făcut eri, Duminică, 11 dim., la biserica Sf. Maria, parcul Sf. Maria, din Capitală (str. Iordache Golescu), iar la 12 jum., la cimitirul Sf. Vineri, unde odihnesc rămășițele-i pământești.

Neuitatul coleg a fost unul din întemeietorii *Societății de presă* din București, din care a luat naștere în urmă *Sindicatul ziariștilor din București.*

Marion a murit la vârsta de 41 de ani, încă tânăr și în puterea talentului său. Viața lui de ziarist neobosit poate sluji de nobilă pildă tineretului de astăzi, aflat în slujba sorisului cotidian.

LEONTIN ILIESCU

SCRISORI DIN VARȘOVIA

Atitudinea Poloniei față de revendicările germane

de M. KOWERSKI

Varșovia, 29 Aprilie

Contrar tuturor așteptărilor străinătății, discursul cancelarului Hitler a fost primit la Varșovia nu numai cu calmul desăvârșit ci și cu o... satisfacție. Este mult mai bine — spun Polonezii — că situația între Germania și Polonia s'a clarificat. După o perioadă de campanie de presă, de zvonuri și diferite manevre ascunse, după discretele „tatonări" ale unor personalități germane de importanță secundară, Germania a luat în sfârșit o poziție definită, cerând alipirea la Reich a Danzigului care ar avea să păstreze caracterul unui „stat liber" și crearea unei șosele și a unei linii ferate exteritoriale deacurmezișul Pomeraniei poloneze. Astfel echivocul a dispărut: d. Hitler a declarat caducă declarațiunea polono-germană din 1934 și raporturile dintre cele două țări intră într'o fază nouă.

In ce privește contra-propunerile, făcute de d. Hitler, anume relungirea pactului de neagresiune pe o nouă perioadă de 25 de ani și acordarea, Slovaciei, a garanției comune germano-polono-ungare, la Varșovia se afirmă în modul cel mai categoric, că asemenea propuneri n'au fost prezentate Poloniei în mod oficial până la momentul deschiderii ședinței Reichstagului de eri. Este deci evident că propunerile acestea au avut un scop tactic anume de a sublinia buna voința Reichului față de Polonia.

Care va fi atitudinea Poloniei față de revendicările prezentate de d. Hitler? Inainte de a răspunde precis la această întrebare trebuie să reamintim pe scurt evoluția raporturilor germano-poloneze în ultimul timp.

Pactul de neagresiune, semnat în Ianuarie 1934 din inițiativa Mareșalul Pilsudski a început „die neue Phase" cum spun germanii, în relațiile polono-germane. Dușmănia milenară a trebuit să dispară, făcând loc raporturilor de bună vecinătate, bazate pe egala și reciproca respectare a frontierelor și intereselor naționale ale ambelor părți.

(Continuare in pag. 2-a)

Viitorii mareșali ai Franței

Guvernul francez intenționează să ridice, în curând, la gradul de mareșal pe generalii Gamelin (sus stânga); Georges (sus dreapta); Vuillemin (jos stânga) și pe vice amiralul Darlan (jos dreapta) la gradul de amiral.

Importantă conferință la Varșovia

Varșovia, 29 (Rador). — **Sâmbătă seara a fost o conferință între d-nii Moscicki, președintele republicii, mareșal Smigly-Ridz și Beck, ministrul afacerilor străine.**

Cercurile autorizate desmint că scopul acestei conferințe ar fi fost să se studieze cuvântarea cancelarului Hitler și să se pregătească răspunsul Poloniei.

*

Varșovia, 29 (Rador). — **Agenția oficioasă Iskra crede că d. Beck, ministrul afacerilor străine, a definit astfel Sâmbătă seara atitudinea guvernului polonez în conferința pe care a avut-o cu președintele Moscicki și cu mareșalul Smigly Rydz:**

„Polonia a luat act de denunțarea pactului de neagresiune. Ea este gata să negocieze o nouă reglementare a relațiilor polono-germane, avertizând însă partea adversă de poziția sa principială, care este inflexibilă.

Ne îndoim totuși că starea de lucruri actuală, caracterizată prin sdruncinarea încrederii dintre Polonia și Reich, ar fi potrivită pentru negocieri între cele două țări. Atunci când cetățeanul polon a aflat de propunerea unui pact de neagresiune pe timp de 25 de ani, el nu s'a putut împiedeca să se întrebe care va fi valoarea acestui termen, deoarece termenul de 10 ani nu a fost respectat și ce valoare au pactele cari rămân în vigoare atâta vreme cât convine unuia din contractanți și care sunt brusc denunțate, deîndată ce sunt socotite stânjenitoare.

Suntem dispuși să încercăm să rezolvăm toate problemele, chiar și cele mai dificile, dar sunt margini dincolo de cari Polonia nu va trece și sunt metode pe care ea le respinge fără șovăire".

*

Varșovia, 29 (Rador). — **Corespondentul agenției Havas crede a ști că d. Beck va rosti în ziua de 2 Mai în fața comisiei de afaceri străine a Sejmului o cuvântare care va conține răspunsul Poloniei la memoriul german**

D. Markovici, la Berlin

D. Tintar Markovici, ministrul de externe al Iugoslaviei — la brat cu d. von Ribbentrop, — în momentul sosirii pe aerodromul Tempelhof-Berlin